

عنوان مقاله:

بررسی استثنای در حکمرانی از منظر آموزه های اسلامی و نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران

محل انتشار:

دوفصلنامه فقه حکومتی، دوره 6، شماره 11 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

محمد جواد ارسطا - دانشیار گروه حقوق عمومی، دانشکده حقوق، پردیس فارابی دانشگاه تهران

محمد تقی دشتی - دکتری حقوق عمومی، رئیس مرکز پژوهشی مبنا

احمد گودرزی - دانش آموخته دکتری حقوق عمومی پردیس فارابی دانشگاه تهران، مدرس دانشگاه

فاطمه زابولی زواره - دانشجوی دکتری حقوق عمومی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم

خلاصه مقاله:

استثنای در حکمرانی به معنای مقدم داشتن خود و وابستگان بر دیگران در بهره مندی از موقعیت ها، امکانات و اموال عمومی، توسط کارگزاران حکومت است. نظر به اهمیت این بحث و آثار و نتایج آن به عنوان یکی از مهم ترین آسیب های حکمرانی، نوشتار حاضر به روش توصیفی - تحلیلی در پی پاسخ به این سوال است که مواجهه آموزه های اسلامی و نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران با استثنای در حکمرانی چگونه است؟ بررسی موضوع نشان می دهد که آیات و روایات متعددی به نهی قاطع از استثنای پرداخته و آن را از آفات حکمرانی و زمینه ساز بروز فساد و حتی انحطاط حکومت دانسته اند. هم چنین با عنایت به مصادیق استثنای، نظیر انحصارطلبی، ویژه خواری، رانت، رش و ارتشاء، احتکار و اختلاس؛ نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران نیز به انحاء مختلف در قانون اساسی و قوانین و مقررات، بر ممنوعیت استثنای تاکید دارد. لکن به دلیل ضعف ها و خلاهای تقنینی و اجرایی، به علاوه نقایص فرهنگی و اجتماعی و عدم پایبندی کامل برخی از کارگزاران نظام به لوازم «حسن الولایه» یا «حکمرانی خوب»؛ اجرای کامل اصل ممنوعیت استثنای در کشور، با مشکلاتی مواجه می باشد که در این مقاله برخی پیشنهادهای کاربردی برای رفع آن ارائه گردیده است.

کلمات کلیدی:

"استثنای"، "انحصارطلبی"، "حکمرانی"، "منابع فقهی"، "نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران"

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1485975>

